

Tehillim- Psalms for the Ages - Chapter 37

WIT 3/10/15

Rabbi Shmuel Silber - rabbisilber@suburbanorthodox.org

www.rabbisilber.com

1. תהלים פרק לו

(א) לְדוֹד אֶל־תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֶל־תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה: (ב) כִּי בַחֲצִיר מִהֶרָה יִמְלֹו וּכְיִרְק דָּשָׁא יִבּוֹלוּ: (ג) בְּטֶחַ פִּיקוּק וְעֵשֶׂה־טוֹב שְׂכָן־אֶרֶץ וְרַעָה אֲמוֹנָה: (ד) וְהִתְעַנֵּג עַל־יְקוֹק וַיִּתֵּן־לָךְ מִשְׁאֵלֶת לֶכֶךְ: (ה) גּוֹל עַל־יְקוֹק דִּרְכְּךָ וּבְטֶחַ עָלֶיךָ וְהוּא יַעֲשֶׂה: (ו) וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָךָ וּמִשְׁפָּטְךָ כַּצְהָרִים: (ז) דּוֹם לִיקוֹן וְהִתְחַלֵּל לוֹ אֶל־תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דִּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזֻמּוֹת: (ח) הֲרָף מֵאֶפֶס וְעֵזֵב חֲמָה אֶל־תִּתְחַר אֶךְ־לְהִרְעֵ: (ט) כִּי־מַרְעִים יִכְרֹתוּן וְקוֹי יְקוֹק הִמָּה יִרְשׁוּ־אֶרֶץ: (י) וְעוֹד מַעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנְנָת עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ: (יא) וְעֹנִיִּים יִרְשׁוּ־אֶרֶץ וְהִתְעַנֵּגוּ עַל־רֵב שְׁלוֹם:

1. Of David. Do not compete with the evildoers; do not envy those who commit injustice. 2. For they will be speedily cut off like grass and wither like green vegetation. 3. Trust in the Lord and do good; dwell in the land and be nourished by faith. 4. So shall you delight in the Lord, and He will give you what your heart desires. 5. Commit your way to the Lord, and trust in Him and He will act. 6. And He will reveal your righteousness like the light, and your judgments like noon. 7. Wait for the Lord and hope for Him; do not compete with one whose way prospers, with a man who executes malicious plans. 8. Desist from anger and forsake wrath; do not compete only to do evil. 9. For evildoers shall be cut off, and those who hope for the Lord-they will inherit the land. 10. A short while longer and the wicked man is not here, and you shall look at his place and he is not there. 11. But the humble shall inherit the land, and they shall delight in much peace.

2. רד"ק תהלים פרק לו פסוק א

(א) לְדוֹד אֶל תִּתְחַר בְּמַרְעִים. לְכָל הַשּׁוֹמֵעַ מוֹסְרוֹ אָמַר: אֶל תִּתְחַר. וּלְפִי שׁוֹכֵר מַחֲשַׁבַת הַרְשָׁעִים וּמַעֲשֵׂיהֶם, אָמַר שֶׁלֹּא יִפּוֹתָה אָדָם לָהֶם בְּרֹאוֹתוֹ הַצְלַחָתָם, כִּי לֹא תַעֲמֹד, כִּי אַחֲרֵיתָם לִרְעָה. אֶל תִּתְחַר, רָצוֹנוֹ לומר: אֶל תִּתְעַרְב. וְהוּא בִשְׁקָל תַּפְעַל, וּשְׂרָשׁוֹ 'תַּחַר', מַעֲנִין וְאֵיךְ תִּתְחַרְהָ אֶת הַסּוֹסִים (יִרְמִיָּה יב, ה), וְלֹא מִבְּנִינּוֹ. אֶל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה, כְּשֶׁתִּרְאֶם שְׁלוֹמָם:

3. רש"י תהלים פרק לו פסוק י

(י) וְעוֹד מַעַט - כְּשֶׁתִּמְתִּין עוֹד מַעַט תִּרְאֶה כִּי אֵין כְּרַשָּׁע: וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ - וְתִסְתַּכֵּל עַל מְקוֹם שֶׁכִּיָּה שֶׁסָּ וְאֵינְנוּ כִּי מֵת וְחָדָד:

4. אבן עזרא תהלים פרק לו פסוק י

(י) וְעוֹד - דּוֹם מַעַט וְתִרְאָה בְּעֵינֶיךָ יוֹם הַכֶּרֶת הַרְשָׁע הַנִּזְכָּר:

R. Nahman b. R. Simha of Breslov was born in 1772 in Mezibobv in the Ukraine, and was the Besht's great-grandson. As a child his talents were recognized, especially his piety. He would seek solitude and pray, and many were drawn to him, and related to him as their spiritual leader. In 1798 he spent a few months in the Holy Land. As the years passed there erupted a number of bitter controversies between him and other Hassidic leaders, and most famous was the opposition by R. Aryeh Leib of Shpola (the Zeide of Shpola). As a result of this last controversy, he relocated to Breslov, where he paved new paths in Hassidism, including prayer, solitude, simple faith, importance of joy, and denouncing giving up hope. He contracted tuberculosis, and requested to be buried in Uman, where thousands of Jewish martyrs had been buried in the previous generation. He died in Uman in 1810 at the age of 38. He did not appoint a successor. Most of the writings ascribed to him were written by his disciple R. Nathan Sternherz of Breslov from his oral discourses.

5. ליקוטי מהר"ן רפ"ב

(A)

רפב דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, עי"ז מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה, וחד-בחי' (תהלים לו) ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו היינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף-זכות, ואע"פ שאתה רואה שהוא רשע גמור, אעפ"כ צריך אתה לחפש ולבקש למצוא בו מעט טוב ששם אינו רשע וזהו **עוד מעט ואין רשע**, שצריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב שיש בו עדיין, ששם אינו רשע, כי אע"פ שהוא רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב עדיין, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מימיו, ועי"ז שאתה מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן אותו לכף זכות, עי"ז אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף זכות, עד שישוב בתשובה עי"ז, וזהו **עוד מעט ואין רשע**, עי"ז שמוצא בהרשע עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, עי"ז

והתבוננת על מקומו ואיננו, היינו כשתבוננן ותסתכל על מקומו ומדרגתו, ואיננו שם על מקומו הראשון, כי עי"ז שמוצאין בו עוד מעט טוב, איזה נקודה טובה, ודינן אותו לכף זכות, עי"ז מוציאין אותו באמת מכף חובה לכף זכות. וזהו והתבוננת על מקומו ואיננו כנ"ל, והבן:

(D)

וכן צריך האדם למצוא גם בעצמו, כי זה ידוע שצריך האדם לזהר מאד להיות בשמחה תמיד, ולהרחיק העצבות מאד מאד (כמבואר אצלנו כמה פעמים) ואפי' כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חסאים, ורוצה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות וטרה שחורה ח"ו, אעפ"כ אסור לו ליפול מזה, רק צריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב, ואף שכשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה שהוא ג"כ מלא פצעים ואין בו טהרה, היינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדושה שזכה לעשות, הוא ג"כ מלא פניות ומחשבות רעות ופגמים הרבה, עכ"ז איך אפשר שלא יהיה כאותה המצוה והדבר שבקדושה איזה מעט טוב, כי עכ"פ איך שהוא, עכ"פ היה איזה נקודה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה, כי צריך האדם לחפש ולבקש למצוא בעצמו איזה מעט טוב, כדי להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה כנ"ל, ועל ידי זה שמחפש ומוצא בעצמו עדיין מעט טוב. עי"ז הוא יוצא באמת מכף חובה לכף זכות ויוכל לשוב בתשובה, בבחינות ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו כנ"ל, היינו כמו שצריכין לדון אחרים לכף זכות אפי' את הרשעים ולמצוא בהם איזה נקודות טובות. ועי"ז מוציאין אותם באמת מכף חובה לכף זכות, בבחי' ועוד מעט וכו' והתבוננת וכו' כנ"ל, כמו כן הוא אצל

(E)

האדם בעצמו, שצריך לדון א"ע לכף זכות, ולמצוא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין, כדי לחזק א"ע שלא יפול לגמרי ח"ו, רק אדרבא יחיה א"ע, וישמח את נפשו במעט הטוב שמוצא בעצמו, דהיינו מה שזכה לעשות מימיו איזה מצוה או איזה דבר טוב, וכמו כן צריך לחפש עוד, למצוא בעצמו עוד איזה דבר טוב, ואף שגם אותו הדבר הטוב הוא ג"כ מעורב בפסולת הרבה, עכ"ז יוציא משם ג"כ איזה נקודה טובה, וכן יחפש וילקט עוד הנקודות טובות,

(F)

(G)

ע"ש היטב). ועל כן עי"ז שאינו מניח להפיל א"ע ומחיה א"ע במה שמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקודות טובות ומלקט ומכבד אלו הנקודות טובות, מתוך הרע והפסולת שבו וכו' כנ"ל, עי"ז נעשין נגונים כנ"ל, ואוי

הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'. כי זה ידוע שכשהאדם נופל בדעתו מחמת נשמיותו ומעשיו הרעים שרואה שהוא רחוק מאד מאד מן הקדושה באמת, אזי ע"פ רוב אינו יכול להתפלל כלל מחמת זה, ואינו יכול לפתוח פיו כלל, מחמת גודל העצבות והטרה שחורה והכבידות שנופל עליו, עי"ז שרואה גודל עוצם ריחוקו מהש"י. אבל כשהוא מחי' א"ע ע"פ העצה הנ"ל. דהיינו שאע"פ שיודע בעצמו שיש לו מעשים רעים וחמאים הרבה מאד, והוא רחוק מאד מאד מהש"י, אעפ"כ הוא מחפש ומבקש ומוצא בעצמו עדיין איזה נקודות טובות כנ"ל, ומחיה ומשמח א"ע בזה, כי בוודאי ראוי להאדם, להנדיל שמחתו מאד בכל נקודה ונקודה טובה מקדושת ישראל שמוצא בעצמו עדיין, ואוי כשמחיה ומשמח א"ע עי"ז כנ"ל אזי הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'. וזה בחי' (תהלים קמו) אומרה לאלקי בעודי.

(H)

בעודי דייקא, היינו על ידי בחי' העוד שלי שאני מוצא בעצמי בחי' עוד מעט ואין רשע כנ"ל, עי"ז ידע אותה הנקודה, עי"ז אוכל לומר ולהודות לה' כנ"ל. וזהו אומרה אומרה. דייקא היינו ומירות ונגונים שנעשין על ידי שמלקט הנקודות טובות כנ"ל:

(I)

וזהו רבינו ז"ל מאד לילך עם התורה הזאת, כי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להש"י, ולבל יאבד עולמו לגמרי ח"ו, כי רוב בני אדם שרחוקים מהש"י, עיקר ריחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם, מחמת שרואים בעצמם גודל קילקולם שקלקלו מעשיהם כל אחד מפי מה שיודע בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורובן מייאשים עצמן לגמרי, ועל ידי זה אינם מתפללים ככוונה כלל, ואינם עושים אפי' מה שהיו יכולים לעשות עדיין. ע"כ צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו, אע"פ שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עכ"ז, הנפילה שבדעתו, והעצבות והטרה שחורה שנופל עליו עי"ז, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי ח"ו. ע"כ צריכין להתחזק מאד, לילך עם התורה הזאת לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות וכו' כנ"ל. ועי"ז יחיה וישמח א"ע, ויצפה לישועה עדיין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות לה', בבחי' אומרה לאלקי בעודי כנ"ל, ועי"ז יזכה לשוב באמת אל ה' כנ"ל:

(J)